

La veu cerdana de J. P. Cerdà a estudi

La variada obra de Jordi Pere Cerdà i la seva relació amb la Cerdanya seran analitzats a fons per primer cop en un col·loqui universitari que es farà a Oceja i Llivia els dies 28, 29 i 30 de setembre. Les sessions científiques es complementen amb una sèrie d'activitats culturals, entre les quals destaca l'estrena, el dia 29, a Puigcerdà, de la darrera obra teatral de l'autor, 'El dia neix per a tothom'.

La veu viva més forta de la Catalunya Nord, la de l'escriptor Jordi Pere Cerdà, nom literari d'Antoni Cayrol (Sallagosa, 1920), una veu que ha estat sacsejada per les ferides lingüístiques, culturals, polítiques i socials que han patit les comarques catalanes sota el domini francès, serà finalment objecte d'una trobada científica. Els dies 28, 29 i 30 de setembre se celebrarà en diferents viles i ciutats de la Cerdanya, l'Alta i la Baixa, el "Col·loqui Jordi Pere Cerdà", organitzat per l'Institut de Recerques en Ciències Socials de la Universitat de Perpinyà.

A més de les sessions científiques, els promotors han organitzat un conjunt de manifestacions obertes amb la intenció d'il·lustrar la cerdanitat d'un escriptor que l'exhibeix des del nom literari triat fins a cada racó de la seva obra teatral, poètica i narrativa.

Aquests actes oberts, que han de contribuir a popularitzar i dignificar l'autor en el seu àmbit més proper, consistiran en una exposició de fotografies i documents entorn de la seva obra, que s'inaugurarà a Sallagosa el dia 27, i que podria adquirir, en un futur, caràcter itinerant; un concert, l'endemà, a l'església d'Ix, amb la suite *Cerdanya* de Déodat de Séverac; la representació de la seva última obra teatral, *El dia neix per a tothom*, al Casino Ceretà de Puigcerdà, el dia 29, i, finalment, el dia 30, l'acció "Una passejada cerdaniana" pels paisatges que han inspirat l'obra de l'escriptor.

La convocatòria del col·loqui "ha interressat molta més gent que no pensàvem", ens diu Maria Grau, bibliotecària de la Universitat de Perpinyà i membre de l'institut organitzador. "Jordi Pere Cerdà és poc llegit, o ho hauria de ser molt més, em sembla,

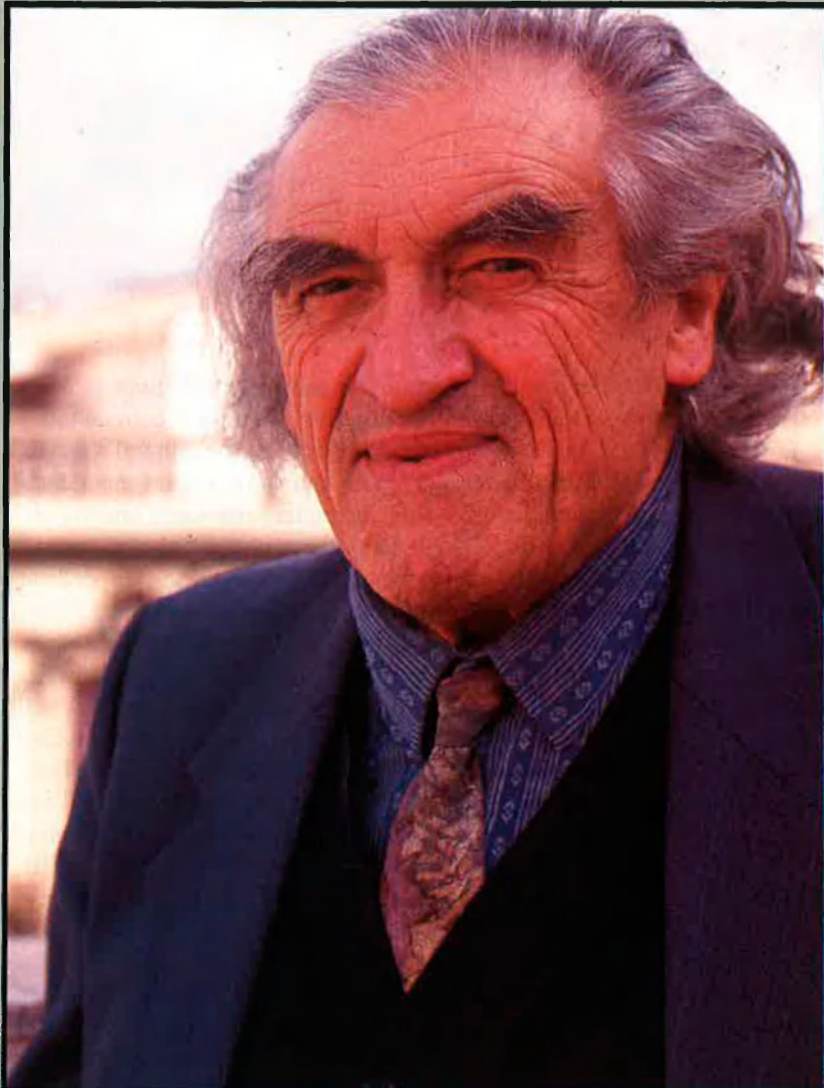
i gairebé gens estudiat. Només li han dedicat una tesi, feta en francès a la Universitat de Rouen, *L'obra de Jordi Pere Cerdà i la nova consciència catalana a la Catalunya Nord (1952-1969)*, d'Alain Laguarda, però es va fer ja fa molts anys, el 1977. Em sembla que el món universitari no ha sabut o no ha pogut considerar l'obra de Cayrol com una gran obra."

A Maria Grau, li dol que no hi hagi més estudiosos del sud al col·loqui. "Els membres del sud del patronatge del col·loqui són vells amics de l'escriptor, com Albert Manent, Joan Triadó i Àlex Susanna, l'editor de la seva *Poesia completa* (Columna, 1988). La catalanitat francesa ha reaccionat millor a la nostra convocatòria."

Paradoxalment, l'obra de Jordi Pere Cerdà ha rebut darrerament moltes distincions, al sud. El Serra d'Or del 1985 pels contes *Col·locació de personatges en un jardí tancat* (Chiendent, 1984; 2a edició augmentada, Columna, 1990); el de poesia de la Institució de les Lletres Catalanes del 1989 per *Poesia completa* (Columna), i el Nacional del 1999 per la seva única novel·la, *Passos estrets per terres altes* (Columna), al marge de les distincions com la Creu de Sant Jordi i el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes.

La divulgació de la veu de l'autor ha estat subjecte a fortes sotregades, per utilitzar l'expressió d'Àlex Susanna en el pròleg de *Poesia completa* (1988), llibre que serà reeditat ben aviat, amb una dotzena de poemes nous. La seva poesia va començar a caminar de manera esparsa i intermitent. Abans d'aplegar-la el 1966 en el volum *Obra poètica* (Barcino), només havia pogut fer-ne un llibre, *La guatlla i la garba* (1951). Columna, sota l'im-

Terra, memòria, llengua, les fronteres, l'home i l'obra cerdaniana

Antoni Cayrol, conegut amb el nom literari de Jordi Pere Cerdà, serà objecte d'un col·loqui i d'actes divulgatius, a tota la Cerdanya, a partir del dia 27 de setembre.

La primera sessió del "Col·loqui Jordi Pere Cerdà", que s'inaugurarà al cinema d'Oceja el dia 28 al matí, es titula "La Cerdanya de Jordi Pere Cerdà: terra, memòria, llengua". Les comunicacions seran d'Andreu Balent, Jean-Louis Blanchon, Jacint Carrera, Marc Conesa, Teresa Dalmau, Karoly Morvay i Renada-Laura Portet. La segona, "Lectures de l'obra cerdaniana", amb comunicacions, entre més participants anunciats, de Víctor Batallé, Jep Gouzy, Vicenç Llorca, Àlex Susanna, Pere Verdaguer i Marie-Claire Zimmermann.

Les dues sessions de l'endemà, que també se celebraran a Oceja, porten els títols de "L'escriptor i la societat" i "Fronteres", amb la participació, entre altres, de Cristina Badosa, Montserrat Proudon, Jaume Queralt, Alain Laguarda, Albert Moncusí i Miquela Valls. Les comunicacions previstes són inicialment 34.

El dia 30 de setembre el "Col·loqui" es traslladarà a Llívia, on se celebrarà una taula rodona sobre "De l'home a l'obra: vivències i testimonis", en la qual han anunciat inicialment la seva presència els escriptors, crítics i amics de l'escriptor Rendé Andioc, Pete Garcia-Fons, Gil Jouanard, Robert Lafont, Bernat Lesfargues, Albert Manent, Lionel Richard, Max Roqueta, Jacques-Frédéric Temple, Joan Triadú i Pere Verdaguer. La taula serà moderada per Jep Gouzy.

Les llengües del col·loqui seran el català, el francès i l'occità. Els organitzadors compten amb una llarga llista d'entitats col·laboradores, com els ajuntaments de la Cerdanya, i d'ajuts, però els ajuts econòmics seran insuficients per cobrir totes les despeses, en especial els desplaçament dels congressistes. **LL. B.**

puls d'un dels seus exdirectors, Àlex Susanna, va jugar a fons la carta de Cerdà l'any 1988 amb l'edició del volum de poesia, que va ser viable amb un ajut del consell regional de Lengüadoc-Rosselló, a part del més habitual de la Generalitat de Catalunya, i la reedició de la narrativa, camp que l'autor amplià amb l'estimable novel·la *Passos estrets per terres altes*.

El mateix 1988, Curial va publicar l'autobiografia *Cant alt*, un llibre que exhibeix de manera massa clara les dificultats de l'autor per mantenir un fil

narratiu estable, per exposar de forma ordenada els fets i les idees. Un text que mostra ben clares les ferides lingüístiques i literàries que ha patit l'excarnicer i exresistent marxista que, sense prou estudis ni cap gran coixí cultural, ha intentat refer la tradició literària i lingüística catalana en un ambient poc adient, i molt mal comunicat amb la resta de la comunitat catalana.

El col·loqui, tot i que té un sentit d'homenatge, vol prioritzar l'estudi científic sobre l'admiració cega. Aquesta és la intenció de Cerdà mateix.

"Res d'homenatge", ens diu Jordi Pere Cerdà. "No he volgut —afegeix— que em fessin cap homenatge, cap col·loqui de veneració. Vull que el col·loqui sigui crític, polèmic, si cal. Jo sempre m'he queixat que la crítica literària no ha estat més que un acció d'admiració recíproca per part dels escriptors, que parlen bé dels altres perquè els altres parlen bé d'ells. Fa cinquanta anys que escric i ja ha arribat l'hora de provar la validesa d'aquesta obra."

Lluís Bonada